

## POSTANOWIENIE

25 września 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Piotr Telusiewicz

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 25 września 2025 r. w Warszawie  
zażalenia S.K.

na wyrok Sądu Okręgowego w Opolu

z 15 listopada 2024 r., II Ca 388/24,

w sprawie z powództwa S.K.

przeciwko A. S.A. w W.

o ustalenie istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego,

oraz w sprawie z powództwa A. S.A. w W.

przeciwko S.K.

o zapłatę,

**uchyla zaskarżony wyrok pozostawiając rozstrzygnięcie  
o kosztach postępowania zażaleniowego do orzeczenia  
kończącego postępowanie w sprawie.**

(M.M.)

## UZASADNIENIE

Wyrokiem z 15 listopada 2024 r. Sąd Okręgowy w Opolu, na skutek apelacji  
pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Prudniku z 30 stycznia 2024 r., uchylił  
zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Rejonowemu w Prudniku do ponownego  
rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania  
apelacyjnego.

Na powyższy wyrok zażalenie wniósł powód (pозwany wzajemny),  
zaskarżając wyrok w całości i zarzucając naruszenie przepisów postępowania, tj.

art. 379 pkt 4 k.p.c. (przy czym z uzasadnienia wynika, że zarzut dotyczył pkt 5) i art. 192 pkt 3 k.p.c. oraz art. 386 § 4 k.p.c.

**Sąd Najwyższy zważył, co następuje:**

W postępowaniu wywołanym wniesieniem zażalenia, przewidzianego w art. 394<sup>1</sup> § 1<sup>1</sup> k.p.c., Sąd Najwyższy bada jedynie, czy sąd drugiej instancji prawidłowo przyjął, że zachodzi jedna z przyczyn uzasadniająca uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, objętych art. 386 § 2 i 4 k.p.c. Zażalenie nie zmierza do oceny zasadności żądania pozwu ani apelacji, czy merytorycznego stanowiska prawnego sądu drugiej instancji.

W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy wskazał, że „zaskarżony wyrok został wydany w warunkach nieważności postępowania”, Uzasadniając swoje stanowisko Sąd Okręgowy zauważył, że Sąd Rejonowy nie nadał biegu wnioskowi złożonego przez H. w W., w piśmie procesowym z 22 lipca 2021 r. (k. 203 i następne akt), o możliwości zmiany strony w procesie przez wejście nabywcy na miejsce zbywcy, która jest uwarunkowana wyrażeniem zgody przez stronę przeciwną nie znajdującą potwierdzenia. W wyniku tego, według Sądu Okręgowego, nabywca wierzytelności został pozbawiony możliwości obrony swoich praw.

Zgodnie z art. 379 § 5 k.p.c. nieważność postępowania zachodzi jeżeli strona została pozbawiona możliwości obrony swych praw. Zgodnie z przyjętym orzecnictwem nieważność postępowania z powodu pozbawienia możliwości obrony praw zachodzi tylko w stosunku do strony w znaczeniu prawnotechnicznym, a nie w stosunku do podmiotu, który nie uzyskał przymiotu strony, choćby postępowanie bezpośrednio go dotyczyło. Inaczej mówiąc, nie można mówić o pozbawieniu możliwości obrony swych praw strony, której brak (postanowienie SN z 10 marca 2015 r., II PZ 29/14). Jest oczywiste, że skoro w przepisie użyto pojęcia "strona", to nadano mu prawnoprosesowe znaczenie; stroną jest jedynie osoba uczestnicząca w procesie w tym charakterze, (jako powód lub pozwany), nie osoba, która powinna lub może być stroną. Nie istnieje status strony w ujęciu abstrakcyjnym; konkretna osoba staje się stroną dopiero wskutek wytoczenia powództwa, pozwania lub wstąpienia do sprawy w takiej właśnie roli. (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 20 kwietnia 2010 r.,

III CZP 112/09 OSNC 2010 nr 7-8, poz. 98).

Zatem niepodjęcie, w trybie art. 192 pkt 3 k.p.c., przez Sąd Rejonowy czynności względem wniosku nabywcy wierzytelności, choć wadliwe, nie prowadzi do nieważności postępowania. Pamiętać należy, że art. 192 pkt 3 k.p.c. stanowi, że z chwilą doręczenia pozwu zbycie w toku sprawy rzeczy lub prawa, objętych sporem, nie ma wpływu na dalszy bieg sprawy. Wyrok wydany z udziałem zbywcy odnosi bezpośredni skutek wobec nabywcy. Jest to przypadek tzw. prawomocności rozszerzonej, co przejawia się w tym, że można w stosunku do nabywcy (lub przez nabywcę) uzyskać klauzulę wykonalności (M. Manowska (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz aktualizowany. Tom I. Art. 1-477(16), Komentarz do art. 192 k.p.c.).

Uwzględniając przedstawioną argumentację, zarzut naruszenia art. 379 pkt 5 k.p.c. należało uznać za zasady.

W kontekście naruszenia art. 386 § 4 k.p.c. należy wskazać, że Sąd Okręgowy podkreślił, że „procedowanie Sądu Rejonowego pozostaje w sprzeczności z istotą procesu kontradyktoryjnego”. Słusznie również zauważył, że „Sąd Rejonowy dokonując rekonstrukcji stanu faktycznego, opierając się jedynie na dowodach z dokumentów naruszył zasady pokreślone w przepisach art. 232 k.p.c. w związku z art. 243 k.p.c. ...”. Zasygnalizował jednocześnie „brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego, co wynika na przyznania waloru wiarygodności twierdzeniom pozwu, przy braku postępowania dowodowego, w tym przede wszystkim w zakresie dowodów osobowych.”

Przy uwzględnieniu przywołanego stanowiska, zarzut naruszenia art. 386 § 4 k.p.c., okazał się niezasadny. Sąd drugiej instancji mógł uchylić zaskarżony wyrok i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania, gdyż wydanie wyroku wymagało przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości.

Uwzględniając zatem zasadność jednego z podniesionych zarzutów, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 394<sup>1</sup> § 3 w związku z art. 398<sup>15</sup> § 1 oraz - co do kosztów postępowania - art. 108 § 2 w związku z art. 398<sup>21</sup> i art. 394<sup>1</sup> § 3 k.p.c., orzekł, jak w sentencji.

(M.M.)

[a.]